

- SOCIAL BÆREDYGTIGHED SKAL FYLDE MERE I FREMTIDENS BYGGERIER

Der er alt for lidt fokus på social bæredygtighed, når der renoveres og anlægges nye bygninger i Danmark. Sådan lyder det fra Niels Bjørn, rådgiver og ph.d. fra Københavns Universitet, der har gjort det til en slags mission at udbrede bevidstheden om social bæredygtighed.

Af Casper Holm | Danske Svømmebade

Bæredygtighed er blevet et fællesbegreb for rigtig mange tiltag og indsatser, som den almindelige borger i Danmark skal forholde sig til.

Når snakken falder på bæredygtighed i forhold til bygninger, kommer tingene dog meget hurtigt til at handle om klima- og miljøtiltag. Det mener Niels Bjørn, der arbejder som rådgiver med baggrund i en ph.d. i urban kompleksitet fra Københavns Universitet. Niels har derfor gjort det til en slags mission at udbrede kendskabet til begrebet social bæredygtighed.

- En af de største udfordringer, vi oplever, er, at der ikke findes en klar definition på social bæredygtighed indenfor byggeri i Danmark. Derfor har jeg lavet noget indledende udviklingsarbejde baseret på tysk, engelsk og fransk forskning for at finde frem til en klar definition, forklarer rådgiveren.

I disse beskrivelser kan man læse sig frem til, at social bæredygtighed skal lægge vægt på menneskelige faktorer. I forhold til byer og arkitektur handler social bæredygtighed om at sikre inklusion og diversitet samt at skabe trygge omgivelser.

Det er kommuner og bygherrer godt klar over, hvis man spørger Niels Bjørn. I mange tilfælde strander udviklingen dog, fordi bæredygtighed udelukkende bliver betragtet som noget miljømæssigt.

- Det er et generelt problem, at vi glemmer den sociale dimension, når vi bruger begrebet 'bæredygtighed'. Det er useriøst og uholdbart. Vi har brug for at blive skarpe og præcise i vores definition, siger Niels og tilføjer:

- Forskningen viser, at der findes en klar sammenhæng mellem det fysiske og sociale miljø i en bygning. Bygningsdesign er med andre ord afgørende for menneskers trivsel. Derfor må vi for alt i verden ikke glemme den sociale bæredygtighed, når vi skal bygge nyt eller renovere.

Mødesteder og universelt design

Spørger man Lokale og Anlægsfonden, er social bæredygtighed et vigtigt parameter, når de udvikler og rådgiver om byggeprojekter på idræts- og fritidsområdet.

Fonden er populært sagt sat i verden for at skabe fremtidens mødesteder, der er tilgængelige, giver mening og sætter spor. Derfor er det ifølge udviklingskonsulent, Jens Øyås-Møller, vigtigt, at der er fokus på den sociale bæredygtighed.

- Social bæredygtighed er et helt grundlæggende perspektiv for vores udviklingsarbejde. Vi skal som fond være med til at understøtte mødet mellem mennesker

og gøre vores idrætsfaciliteter og svømmehaller så tilgængelige som muligt.

Det gør Lokale og Anlægsfonden f.eks. ved at yde rådgivning, der tager udgangspunkt i de mange forskelligheder relevante målgrupper må have.

- I vores øjne handler social bæredygtighed om at gøre faciliteten tilgængelig for så mange målgrupper som muligt. Når det er sagt, er der stor forskel på behovene hos en elitesvømmer og en almindelig offentlig badegæst. Det skal vi tage højde for, når vi indretter og designer vores svømmebade, siger Jens Øyås-Møller og fremhæver et eksempel fra en nylig studietur til Canada.

Her var udviklingskonsulenten på besøg hos en svømmehal, der havde indrettet universelle omklædningsrum. Faciliteten havde med andre ord taget stilling og forsøgt at tilgodese en udvikling i samfundet, som ifølge Jens Øyås-Møller er relevant i forhold til at skabe sociale bæredygtighed.

- Folk identificerer sig i stigende grad med nye kønsnormer og identiteter. Det skal vi kunne tilgodese i vores faciliteter, da det i sidste ende er afgørende for en god oplevelse. Hvis vi skal understøtte det gode mødested, er vi nødt til at forholde os til forskellige brugergruppers behov og ønsker.

Snakken om universelle omklædningsfaciliteter vækker genklang hos Niels Bjørn, som mener, at bygningsdesign spiller en afgørende rolle for individets trivsel og oplevelse.

- Mødet med bygningen eller i dette tilfælde svømmehallen er afgørende for, om folk føler sig trygge. Hvis de ikke føler sig velkommen, risikerer vi, at de bliver væk. Indretningen af et omklædningsrum spiller derfor en stor rolle i forhold til at sikre inklusion og diversitet, forklarer rådgiveren.

Tre typer bæredygtighed

I en tidligere udgave af Svømmebadet satte Peter Thygesen fra Menerga fokus på bæredygtige betragtninger for svømmehalsventilation.

Her kunne man læse, hvordan produktchefen skelnede mellem tre typer bæredygtighed i svømmehallen – en økonomisk, en miljømæssig og en social.

Den økonomiske og miljømæssige bæredygtighed handler om at begrænse ressourceforbruget og miljøbelastningen – ikke kun kortsigtet i opførelsesfasen, men også langsigtet i driften og helt til genanvendelse af materialerne.

Den sociale bæredygtighed handler i et ventilationsperspektiv om et behageligt og sundt indeklima for de personer, der opholder sig i svømmehallen. Det betyder, at der skal være styr på både temperatur, luftfugtighed og fjernelse af forurening.

Peter Thygesen skriver i den forbindelse, at man ikke må spare på den tilførte energi, hvis man vil opnå social bæredygtighed i svømmehallen. Det kan man kun gøre ved den energi, man fjerner fra bygningen.

Du kan læse mere om Peter Thygesens eksempel i Svømmebadet #69.

FNs Verdensmål

Det interessante ved Peter Thygesen eksempel er, at social bæredygtighed kan forstås på flere forskellige måder. Det er Hedensted Centret et godt eksempel på.

I Hedensted arbejder man nemlig målrettet med FNs Verdensmål og herunder social bæredygtighed.

Centeret samarbejder således med private virksomheder og Hedensted Kommune om at få socialt udsatte borgere ind på arbejdsmarkedet. Det gør man sideløbende med andre vigtige indsatser på klima- og miljøområdet.

Derudover har man tæt kontakt til Broen-Hedensted, der støtter økonomiske udsatte familier med hjælp til kontingent og udstyr.

Indsatsen har været i gang i flere år og har indtil videre været en stor succes. I første omgang har det dog været svært at forklare, hvad centrets fokus på FNs Verdensmål egentlig går ud på, forklarer marketingchef, Jimmi Vinther.

- Der er rigtig mange mennesker, som ikke ved, hvad verdensmålene egentlig omfatter. Nogle tror, det kun handler om klima, men det er så meget mere end dét.

- Vi har derfor sat stort fokus på den sociale del af bæredygtighedstilgangen, da vi rent driftsmæssigt kan være med til at gøre en forskel for udsatte målgrupper. Vi har ansat rigtig mange flexjobbere og praktikanter og hjulpet med at aktivere udsatte målgrupper i forskellige foreningsaktiviteter.

Derfor er Jimmi Vinther da heller ikke i tvivl om, at Hedensted Centret gør en forskel i lokalsamfundet.

- Vi skal som idrætsanlæg tage ansvar og arbejde for, at alle folk trives i nogle sunde fællesskaber. Det har vi med succes forsøgt at gøre i Hedensted. Jeg er sikker på, at det også kan lade sig gøre rigtig mange andre steder.

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling blev vedtaget af verdens stats- og regeringsledere på FN topmødet i New York den 25. september 2015. Det markerede en hidtil uset ambitiøs og transformativ udviklingsdagsorden. Målene trådte i kraft den 1. Januar 2016 og skal frem til 2030 sætte os kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten, vi bor på.